

POSTANOWIENIE

Dnia 19 maja 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSA Jan Futro (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi H. W.

o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 grudnia 2005 r., sygn. akt VI ACa (...),

w sprawie z powództwa H. W.

przeciwko A. D.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 maja 2010 r.,

zażalenia skarżącego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 lutego 2009 r., sygn. akt VI ACa (...),

- 1. odrzuca zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem ze skargi o wznowienie postępowania;**
- 2. oddala zażalenie w części dotyczącej odrzucenia skargi o wznowienie postępowania;**
- 3. oddala wniosek o przyznanie adwokatowi S. J. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2009 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę H. W. o wznowienie postępowania zakończony wyrokiem tego Sądu z dnia 20 grudnia 2005 r., oddalającego apelację H. W. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 16 marca 2005 r. w jego sprawie przeciwko pozwanej A. D. o zapłatę kwoty 240 000 zł.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że skarżący jako środki dowodowe przewidziane w art. 403 § 2 k.p.c. powołał dowody z zeznań świadków J. B., będącego bratem pozwanej, oraz A. B., będącej bratową pozwanej. Sąd ten uznał, że z treści dołączonych do skargi oświadczeń złożonych przez tych świadków wynika, że ich wiedza o okolicznościach powołanych w tych oświadczeniach pochodzi m.in. z obserwacji poczynionych przez tych świadków. Uznał również, że bliskość tych świadków w stosunku do skarżącego i pozwanej uzasadnia przekonanie, iż dowody z zeznań tych świadków powinny być skarżącemu znane. Z tych powodów Sąd ten uznał, że skarżący miał dostęp do tych środków dowodowych jeszcze przed prawomocnym zakończeniem postępowania i jego skarga, jako nieoparta na ustawowej przesłance wznowienia, podlega odrzuceniu zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł skarżący, żądając jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

W zażaleniu skarżący zarzucił naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia i polegające na odrzuceniu skargi w sytuacji, gdy zostało jednoznacznie wykazane, iż informacje na temat wiedzy, którą dysponują ww. świadkowie, skarżący uzyskał dopiero w październiku 2008 r., gdyż wcześniej z uwagi na bliskie powiązania rodzinne tych świadków z pozwaną, informacje te nie zostały mu ujawnione.

Zarzucił również naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia i polegające na rażącym niedopełnieniu obowiązku rzetelnego, wszechstronnego oraz zgodnego z doświadczeniem życiowym rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności na pominięciu okoliczności wskazanych w oświadczeniach ww. świadków przemawiających za uznaniem, że skarżący uzyskał informacje o wiedzy ww. świadków dopiero w październiku 2008 r. oraz na niezasadnym uznaniu, że sam fakt znajomości skarżącego z ww. świadkami jest

wystarczający do przyjęcia, iż skarżący już w toku prawomocnie zakończonego postępowania posiadał informacje na temat wiedzy tych świadków.

Skarżący zarzucił również naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. mające wpływ na treść rozstrzygnięcia i polegające na niewskazaniu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia żadnych przyczyn, dla których Sąd ten uznał, że sam fakt znajomości skarżącego i ww. świadków przesądza o tym, iż skarżący powinien posiadać informacje na temat wiedzy tych świadków w zakresie ważnych dla sprawy okoliczności jeszcze przed prawomocnym zakończeniem postępowania.

Ponadto skarżący zarzucił naruszenie art. 108 § 1 k.p.c. polegające na nieuwzględnieniu zawartego w skardze wniosku o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

W zażaleniu skarżący wniósł również o „przyznanie kosztów zastępstwa procesowego w zakresie udzielonej pomocy prawnej z urzędu w niniejszej sprawie”.

Postanowieniem z dnia 24 lipca 2009 r. Sąd Apelacyjny, po rozpoznaniu wniosku skarżącego z dnia 15 kwietnia 2009 r. o uzupełnienie ww. postanowienia tego Sądu z dnia 26 lutego 2009 r., oddalił wniosek o przyznanie adwokatowi S. J. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skarżącemu z urzędu (w postępowaniu ze skargi o wznowienie).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Niedopuszczalne jest zażalenie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem Apelacyjnym w sprawie ze skargi żalącego o wznowienie postępowania.

W postanowieniu tego Sądu z dnia 26 lutego 2009 r. odrzucającym skargę, nie zawarto rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ze skargi. Zażaleniem na to postanowienie żalący objął jednak również rozstrzygnięcie co do tych kosztów podnosząc, iż jego wniosek o przyznanie kosztów nie został uwzględniony. Powszechnie przyjmuje się, że jeśli orzeczenie nie zawiera ani pozytywnego, ani negatywnego rozstrzygnięcia o takich kosztach, przysługuje wniosek o jego uzupełnienie (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 11 lipca 1972 r., III PZP 14/72, OSNCP 1972 r. Nr 12 poz. 215).

Żalący, świadom obowiązywania tej reguły, w dniu 14 kwietnia 2009 r. wniósł taki wniosek, który został następnie rozstrzygnięty postanowieniem tego Sądu z dnia 24 lipca 2009 r. Ponieważ jednak rozstrzygnięcie co do tych kosztów żalący zaskarżył zażaleniem na postanowienie tego Sądu z dnia 26 lutego 2009 r., a rozstrzygnięcie to

nie zostało zamieszczone w tym postanowieniu, zażalenie w tej części, jako wniesione do Sądu Najwyższego od nieistniejącego postanowienia Sądu drugiej instancji, jest niedopuszczalne w myśl art. 394¹ § 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 22 maja 2009 r. uwzględniającym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 lutego 2010 r., sygn. akt SK 10/09, Dz. U. Nr 24, poz. 125.

Z tego względu na podstawie art. 373 w zw. z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł jak w punkcie 1 postanowienia.

Natomiast w części dotyczącej odrzucenia skargi zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżone postanowienie mimo błędnego uzasadnienia odpowiada prawu.

Zgodnie z art. 403 § 2 w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2009 r. można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia takich środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Nie jest zasadny zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w postaci podanej przez żalącego. Kwestia istnienia lub nie przesłanek odrzucenia skargi o wznowienie jest bowiem kwestią prawną, a nie faktyczną. Nie jest zasadny również zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Apelacyjny jasno wskazał, że wniosek o tym, iż żalący mógł skorzystać z zeznań świadków powołanych w skardze jeszcze przed ogłoszeniem wyroku tego Sądu z dnia 20 grudnia 2005 r., Sąd ten wysnuł z tego, że świadkowie ci są osobami bliskimi dla żalącego i pozwanej oraz swą wiedzę o spornych okolicznościach czerpali z obserwacji. Trafnie jednak zarzuca żalący, iż jedynie z tych okoliczności nie wynika jeszcze, że mógł ze środków tych skorzystać w postępowaniu zakończonym ogłoszeniem tego wyroku. Nie przesądza to jednak o naruszeniu przez ten Sąd art. 233 § 1 k.p.c. Ocena co do możliwości skorzystania ze środka dowodowego w poprzednim postępowaniu polega bowiem na subsumcji normy stanowiącej podstawę wznowienia, a nie na ocenie dowodów. Wadliwość tego wniosku uzasadnia jedynie zarzut naruszenia art. 403 § 2 w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2009 r.

Mimo to skarga żalącego o wznowienie postępowania podlegała odrzuceniu zgodnie z art. 410 § 1 k.p.c. jako nieoparta na ustawowej podstawie.

Sąd Okręgowy w W., rozpoznając merytorycznie sprawę o sygnaturze XXV C (...), uznał, że powództwo żalącego nie zasługiwało na uwzględnienie m.in. z tej przyczyny, że nie udowodnił on wysokości żądanej kwoty. Wniosek żalącego,

reprezentowanego przez pełnomocnika będącego adwokatem, o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego celem określenia wartości nakładów dokonanych na wydzierżawioną nieruchomość, został bowiem złożony z przekroczeniem terminu wyznaczonego na podstawie art. 207 § 3 k.p.c. [uzasadnienie wyroku sygn. XXV C (...)].

Z kolei, oddalając apelację żalącego od tego wyroku, Sąd Apelacyjny uznał, że jego powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie również z tego względu, że nie wykazał on, aby pozwanej przysługiwała wobec wydzierżawiającego jakakolwiek wierzytelność o zwrot nakładów na nieruchomość, na którą to wierzytelność z kolei żalący mógłby czynić nakłady [uzasadnienie wyroku sygn. XXV C (...)].

Z powyższego wynika zatem, że nawet jeśli uzasadniona byłaby ocena co do tego, że żalący nie mógł skorzystać z zeznań świadków powołanych w skardze przed ogłoszeniem wyroku tego Sądu z dnia 20 grudnia 2005 r., to zeznania tych świadków nie mogłyby mieć wpływu na wynik sprawy. Zarówno bowiem z twierdzeń żalącego zawartych w skardze, jak z dołączonych do niej oświadczeń tych świadków wynika, że dysponują oni jedynie wiedzą o tym, że żalący miał „znaczną” udział „w powstaniu majątku pozwanej” oraz że finansował budowę i wyposażenie „pawilonu” na wydzierżawionej nieruchomości.

Z tych przyczyn na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekła jak w punkcie 2 postanowienia.

Wobec braku wymaganego oświadczenia, że opłaty za czynności adwokackie nie zostały zapłacone w całości lub w części (§ 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu - Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.), wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu nie mógł zostać uwzględniony.